

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori de Ortega Sanclementini, E' Societate
Iesv. Qvondam in Provincia Toletana Theologiæ
Scholasticæ publici Professoris ... Tractatvs Dvo, De
Trinitate, Nec non, Incarnatione**

Ortega, Cristóbal de

Lugduni, 1664

Qvæst. II. Fuerit ne vi, vnionis hypostaticæ humanitas Christi antedenter
impeccabilis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94251)

rentiæ ad peccandum, actus secundus peccati impeditur formaliter per impossibilitatem cum forma opposita, & supposita est: ad utramque autem impossibilem formam coniungendam nunquam fuit potentia in humanitate, ac proinde Deum, cuius tantum ea coniugenti potentia est peccatum refunderetur, quod cum præsupposita Deitatis sanctitate in humanitate iungeretur.

QVÆSTIO II.

Fueritne vi vnionis humanitas Christi antecedenter impeccabilis.

OST consequentiam humanitatis Christi impeccabilitatem de antecedenti inquirimus.

CERTAMEN I.

Difficultatis punctum, & conclusio affirmans auctoritate probata.

I CVM peccabilitas antecedens si potentie indifferentia ad peccandum, vel non peccandum, impeccabilitas erit determinatio potentie ad non peccandum (sive ea determinatio actiua sit, sive impeditiua solum) se ex parte actus primi tenens. Licet enim obseruatione præcepti fiat pro hoc instanti durationis peccatum, seu transgressio opposita voluntati impossibilis: cum tamen impedimentum hoc non se teneat ex parte actus primi potentie liberæ ad peccandum, vel obseruandum præceptum, sed vsu, & actu secundo ipsius inducatur, libertatem ad peccandum non impedit: quocirca impedimenta quæ se ex parte actus primi tenent ad peccandum absolute excluda debent per se præsupponi ex parte actus primi potentie vt libera ad peccandum maneat in hac duratione. Cum enim physica sui assistentia potentiam impediunt in actu primo ad peccandum quovisque eorum negatio pro ea duratione adit nequit esse potentia expedita in actu primo ad peccandum, quare neque in actu primo potens ad utrumlibet, in quo libertas, & differentia ipsius essentialiter consistat: vero impedimentum potentie ex parte actus secundi appositum, vel apponenda non debeat supponi excluda ad indifferentiam, & libertatem potentie in actu primo, cum eam eiusque vsu sequantur: quod si per accidens libertatis vsu præueniant, quæ per se illum sequi nata sunt, quippè, quæ per se ad actum spectant secundum, quia extrema sunt, ad quæ indifferentes potentia, tanquam ad actus suos comparatur, per accidens potentie libertatem impediunt, ac proinde, eorum etiam sic per accidens vsu libertatis præuenientium, negationes ex parte potentie liberæ in actu primo supponendæ sunt: patet in gratia infusa à Deo independentem ab vsu libertatis ad peccandum, quæ libertatem in actu primo ad peccatum cum ipsa impossibile prorsus abolet: quare gratia independentem ab vsu libertatis collata negatio ex parte potentie liberæ ad peccandum in actu primo supponenda est: verum cum id non per se, naturaque sua habeat gratia, vt independentem ab vsu libertatis ad peccandum donanda sit de se impedimentum libertatis non est, neque eius absolute negatio supponi ex parte actus primi debet ad libertatem seruandam potentie ad peccandum, sed solum vt independentem ab vsu libertatis collata; quod fecus euenit in his, quæ de se, naturaque impedimeta sua sunt ex parte actus primi. Contra vero si ea quæ natura sua impeditiua libertatis in actu primo sunt, atque à Deo dari independentem ab vsu libertatis exposcunt dependentem ab eo donentur, vt quandoque possunt per accidens libertatem seruabunt, quia ex parte actus primi supponuntur excluda, quem eiusque

R. P. Chr. Top. de Orig. de Dei incarnat.

vsu tunc pro posteriori sequuntur.

2 Tota ergo difficultas est an vi vnionis hypostaticæ aliquid sit in humanitate, quod natura sua potentiam voluntatis instructam cogitatione sancta retrahent à peccato, & mala suadente peccatum, ac proinde indifferentem, & liberam ad peccandum ex parte actus primi ita impediatur, vt non solum potestate consequenti, quia formaliter assert sanctitatem cum peccato, & actu secundo eiusmodi potentie liberæ impossibilem, aut quia collatum sit per accidens independentem ab vsu libertatis circa peccatum, vt eo durante pro duratione illa nequeat voluntas peccare; ac proinde nisi ex parte actus primi eius negatio supponatur nequeat esse in Christi voluntate ad peccandum pro ea duratione libertas: quod plim est in sensu diuino vnionis in hoc instanti posse peccare, id est si ab ea diuidatur, seu separata esset pro hoc instanti vnio, non autem in sensu composito, id est posita vnione peccare non posse. Licet enim semel posito quouis pugnantem solum formaliter cum peccato nequeat esse pro eodem instanti peccatum, aut nisi antecedenter cum illo pugnet, pro hoc eodem instanti potuisset non poni, & poni loco eius peccatum, vt patet, alius enim sensus diuinus, quem solum Recentiores recognoscunt pro alio instanti sequenti, solum inseruit quæstioni tertie de inamissibilitate vnionis per peccatum. Denique dixi vi vnionis, quod formaliter intelligendum in hac quæstione est non radicaliter, & illatiue. Cum enim vnio hypostatica radix sit vnionis beatæ, & Charitatis inde necessario ortæ, quarum veras potentiam abolet ad peccandum dubium non est quin humanitatem Christi, sicut, & cæterorum Beatorum, impeccabilem reddat radicaliter. Vt ergo de specialiori, ac non commune Beatis Christi impeccabilitate antecedenti vi vnionis hypostaticæ in humanitatem inducia sit quæstio, illud vi vnionis formaliter est accipiendum non radicaliter.

3 Sic igitur explicatam antecedentem impeccabilitatem humanitatis Christi vi vnionis hypostaticæ defendunt Scholastici Doctores, qui eius impeccabilitatem consequentem vi vnionis hypostaticæ defendebant q. i. cert. i. n. 2. Est item expressa Patrum sententia, quos magno numero referunt Valq. Monachus nostrique reliqui. Dionys. Alex. epist. Contra Paul. Samosat. *Nisi fuisset (Christus) idem, qui erat Deus, verbum non poterat esse alienus à potestate peccandi. Nemo enim est qui peccare possit nisi vnus Christus: sicut Pater Christi, & Spiritus sanctus. Antecedenter scilicet; Nam consequenter plures alij sunt, qui peccare non possunt. Huc faciunt testimonia Nazianzeni, Augustini, Anselmi recitata quæst. i. certam. i. numero 3. Epiphani. anchorato longè à med. Numquid suscipiamur ipsum peccatis fuisse subiectum? Cum aliis sanctitatem omnem tribueret, carnem suam frenabat; Pergit, Ipse enim in se habens naturæ humane vniuersa sustinuit Deus existens: tamen non diuisa ad malitiam, non fracta à malignitate, non capta voluptate, inferius, si superne perfectus est. & infra perfectus est: non in alio profecto habitauit, sed in seipsum omnia perfecit. August. cap. 40. enchirid. hominem in tantam personæ vnitatem susceptum ait, vt idem filius Dei, & hominis foret: ac si in naturæ humane susceptione steteret quodammodo ipsa gratia illi homini naturæ, que nullum peccatum posset admittere. De peccator. merit. & remiss. c. 11. de Iob ait: secundum illam iustitiam qua se nouerat iniustum se vituperauit, atque distabat, & simauitque se tertiam, & ceterem mente conspiciens Christi iustitiam in cuius non tantum diuinitate, sed neque anima, neque in carne vllum potuit esse peccatum.*

4 Cyril Alex. contra Antropomorphitas capite 23. post verba recitata quæstione prima, certamine primo, numero quarto, immediatè subdit. *Si enim desit esse, quod erat, aut ex diuina natura in humanam tantum, ac nostri similem naturam abiit humanam imbecillitatem illi obiciant? si vero humanam naturam gestauit, vt eam quam ab Adam acceperat imbecillitatem in se validam, ac peccato superiorem declararet, cur frustra id anxie inquirunt, quod inuenire non possunt? Vbi peccabilitatem humanitatis Christi non conuersa Deitate in humanitatem iudicat impossibilem. Synodus 6. act. 8. in confess. Macharij postquam*

Christum impeccabilem appellat hæc ex Athanasio de aduentu Christi contra Apolinar. refert, & probat: *si autem non in natura peccatrice impeccabilis visus est, quomodo eandem naturam est peccatum in carne, nec efficaciam habente? nempe ad peccandum, (vel ut legitur in exemplari Athanasij, neque prauaricationem habente) neque Deitate peccatum sciente.* Cuius argumenti vim examinare huius loci non est, sed solum scientiam, quæ ad rem præsentem aperte facit assumere. Chrysost. in id. I. 7. *Propter quod antequam sciat puer etc.* iuxta vers. Hieron. 2. dialogor. contra Pelag. ac Hieronym. impeccabilem Christum hominem appellant: idque proprium Dei esse, quare de antecedenti impeccabilitate loquuntur. Mitto aliorum testimonia, quæ opportunius pro nostro huius impeccabilitatis antecedentis modo primo recitabimus: sicut & testimonia alia, quæ ad probandam inamissibilitatem pro instanti sequenti vnionis semel habitæ pro antecedenti afferemus.

CERTAMEN II.

Aliorum pro humanitatis antecedenti impeccabilitate rationes imbelles.

1 **M**agister, Bonau. & Soar. aiunt humanitatem Christi ex consortio diuinæ personalitatis cui vnita est in personam coaluisse, cuius non humanitatis solius huius operationes erant, quia actiones suppositorum sunt: quare, ut prauas posset exercere, opus erat, ut verbum etiam specialiter non solum generali concursu ad eas posset concurrere, quod diuinæ personæ repugnat, ac proinde humanitati, quæ sine illa operari nequit. Huic opinioni assentitur Bernal. d. 43. sect. 1. §. 3. numero 26. licet alia misceat principia de speciali dependentia humanitatis à verbo, atque identitate actionis productiue humanitatis cum vnione hypostatica à nobis impugnata d. proœm. questione 2. certamine 4. generatim ergo impugnat sententia. Primo: quia actiones eo sensu suppositorum non sunt, ut sæpe dixi, & probaui latius in physicis. Secundo: quia per hos personalitas conditio solum est ad agendum humanitati operanti: quare ei tribui operatio, quæ praua non debet. Tertio, quia licet sit principium speciale influxuum subditur voluntati humanitatis operantis, cui si se accommodaret eius virtute abutenti, non magis esset causa malitiæ operationis prauæ Verbum, quam tota Trinitas cum generale concursu offert, eoque abutitur voluntas. Confirmatur: quia habitui supernaturali cuiusvis alteri principio partiali subdito despotice voluntatis libertati non imputatur moralitas virtutis supernaturalis: ergo neque moralitas vitij. Quarto denique: quia cum omisso ex partiali principio non concurrente ad quæ causetur omittente liberè de se voluntate Christi humana esset omisso actus præcepti, quin verbo imputari posset: cum per ipsum omisso actus non steterit, cum ommissione voluntatis factus fuerit actus verbo impossibilis. Mitto rationem aliorum de communicatione idioma actionis peccaminosæ humanitatis cum verbo impugnatam, q. 1. cert. 1. num. 5.

2. Valq. supra sæpe, & præcipue cap. 7. Luif. Torres d. 10. citata dub. 6. eiusque reliqui discipuli aiunt, vnionem hypostaticam non pendere ab operibus humanitatis, ut dicebat Dionys. Alex. recitatus d. 2. q. vlt. quare petere natura sua dari independentem ab illis, atque expressiores cogitationes ad obediendum Deo, & abstinendum à prohibito, quin locum relinquat ad cogitandum expressius contra præceptum, seu circa opus prohibitum; quod opus omnino erat, ut posset antecedenter voluntas exequi, vel non exequi præceptum, vel sequi prohibitum, iuxta eius doctrinam 1. 2. d. 128. cap. 6. Hinc deducit: neque pro instanti sequenti vnionem semel habitam posse peccato perdi cum de-

beat conseruari independentem ab operibus, sicut primo natura sua producta est, atque pro illo etiam expressiores cogitationes debeantur; quod secus in gratia habituali eueit, cui neutrum debetur. duò hic traduntur, & impeccabilitas antecedens vi vnionis, & eius inamissibilitas per peccatum: atque alterutrum duplici fundamento: alterum de necessaria productione vnionis hypostaticæ independentem ab operibus, alterum de debito expressioris cogitationis. Fundamenta impugnantur hic quatenus ad antecedentem impeccabilitatem attinent; quatenus vero ad vnionis inamissibilitatem non. Primo: quia doctrinam de expressioribus cogitationibus affatim reieciimus controu. de auxiliis. Secundo, quia loco citato ex 1. 2. licet expressiorem cogitationem ad efficaciam requirat, tamen vltimum futuritionem conditionatam consensus requirit, neque cum expressiori cogitatione necessario coniungendam consentum aut, sed locum relinquat, ut expressior cogitatio ad oppositum quærat: ergo licet vnione hypostatica detur cogitatio expressior ad opus præceptum, nec locus relinquatur ad cogitandum expressius circa oppositum poterit voluntas non elicere actum præceptum, etique libera libertate contradictionis, ut sistat, atque illum omittat, peccetque peccato omissionis, quod satis est: peccabilis antecedenter sit omissionis, licet non committat: ac proinde absolute impeccabilis antecedenter non erit.

3. Resp. Recent. nullam cogitationem retrahentem à præcepto practicam esse in humanitate Christi, sicut neque in beatis. Sed contra, quia vel ratio practica, aut non practica fiat in intrinseco cogitationis, vel sumitur à potentia impedita aliunde, si in intrinseco cogitationis: ergo non adstante vnione cogitatio illa de non acceptanda morte v.g. practica non esset: quæ atque altare, vel si practica tunc esset, & nunc practica erit, cum vnio adest, si extrinsecus à potentia impedita per aliud, sicut in beatis à visione Dei, quæ rapitur necessario ad amorem summi boni super omnia, ac proinde ad non faciendum aliquid Deo offensuum, siue displicens: ergo exigentia expressioris cogitationis, & huius positione præcisè non auferret ratio practici à cogitatione ad non acceptandam mortem: quare libera erit voluntas ad non acceptandam. Secundo restat explicandum his Doctoribus, quid sit illud aliud, quod potentiam impedit à negatione acceptandi mortem, quoque in practica redditur cogitatio illa non acceptandi posita vnione. Dices esse cogitationem amittendæ vnionis, si mortem non acceptet. Contra primo: ergo vnione, & expressiori cogitatione, quam petit, non impeditur ratio practici à cogitatione non acceptandi. Contra secundo: quia licet cogitatio qua illud malum proponitur, nisi vnio beata eadem sit, quod ad rem non est, non rapit voluntatem, ac Dei amorem super omnia quo imponi faciendi quod Deo iniuriam, & offensuum, siue commissiue, siue omissionis reddatur voluntas: neque cogit ad amorem essentem vnionis, quæ bonum infinitum non est, quo cum pugnet amor operis cum ipsa incompossibilis, vel fuga operis necessarij ad eius conseruationem: etenim ad id solum cogit summi boni, Dei scilicet vnio beata qua talis. Contra tertio: quia vnio per hos DD. inamissibilis est per peccatum semel posita: ergo cogitatio illa amissibilitatis seu amissionis vnionis per peccatum, vel si humanitas peccet, est falsa, ergo nequit esse in humanitate Christi, ut Valq. eiusque discipuli, imò, & Theol. reliqui docent cognitio falsa prorsus repugnat.

4. Secundo impugnat: quia id solum natura sua datur independentem à negatione peccati, quod antecedenter cum peccato, nec solum formaliter pugnat: ergo nisi ostendatur ratio cur pugnet antecedenter cum peccato vnio hypost. frustra, & gratis assumitur dari natura sua independentem à negatione peccati: quidquid enim opponitur peccato, & non habet antecedentem oppositionem dari potest dependentem natura sua à negatione peccati, ut patet in gratia habituali dices à priori inde solum posse probari: aut te non probare quod detur natura sua independentem à negatione peccati, sed ab autoritate Dionysij Alex. dicentis dari independentem

denter à meritis vnionem, & inde à posteriori probari
impeccabilitatem antecedentem, siue oppositionem an-
tecedentem vnionis cum peccato. In primis fateris te
non explicare istam antecedentem impeccabilitatem,
sed conclusionem ex autoritate remotè inferre, quam
proximè immediatè, atque in terminis Patres tradunt,
cuiusque rationem Theologia inquirat. Deinde non est
idem dari independentem à meritis, atque à negatione
peccati. Etenim ex eo præcisè quod sit forma dignifi-
cans opus in eod. instanti nequit cadere sub merit. ope-
ris iuxta doct. Vasq. contr. 3. d. 3. q. 1. cert. 4. à nobis lau-
datam, & probatam: ergo in eius doctrina, & quidem
vera, non est opus quod vnio, qua opera humanitatis
dignificantur pugnet antecedenter cum peccato ad hoc
ut nequeat dari dependenter à meritis: siue ut detur na-
tura sua independentem à meritis. Tertio valeat conseq.
Datur natura independentem à meritis: ergo datur natu-
ra sua dependentem à negatione peccati. Valebit tamen
etiam hæc: datur dependentem à meritis: ergo & depen-
dentem à peccato: negatione: ergo eo solum quo impedit
dependentia à meritis impeditur dependentia à nega-
tione peccati: atque dependentia à meritis sola identita-
tate præmij, & formæ significantis in eodem instanti
impeditur per te, non autem oppositione antecedenti
cum peccato: ergo nequit detur independentem à nega-
tione peccati, opus est, ut pugnet antecedenter cum
peccato. Subsumptum antecedens probatum manet
ex Vasqij doctrina. Probatumque rursus: quia per
opera humanitatis dignificata ab vnione hypostha-
tica in vno instanti, etsi opera præcepta sint, posse hu-
manitatem Christi promereri vnionem pro alio Vasq.
docet.

5 Denique quod natura sua datur dependentem à nega-
tione peccati, ut gratia habitualis potest dari indepèn-
dentem ab illa, atque impedire libertatem, ut diximus:
ergo, licet vnio hyposthatica natura sua detur independen-
dentem à negatione peccati, poterit dari dependentem ab
illa, tuncque cum vsum libertatis sequatur, ad peccatum
eiusmodi libertatem non impedit, ac proinde in eod.
instanti stare poterit in humanitate, & vnio, & potentia
libera ad peccandum. Confirmatur: quia Principia impedi-
entia de se influxiue peccatum, ex parte etiam anteceden-
tis possunt dari à Deo in eodam instanti dependen-
ter à negatione peccati. Etenim potest Deus discernere,
dare gratiam, & visionem Beatam, cuius illa semen est
in hoc instanti dependentem à negatione peccati, & tamen
visio natura sua impedimentum influxiuum ex
parte antecedentis est ad peccatum. Cuius rei rationem
dum discrimen impedimenti ex parte antecedentis purè
impeditur ab impedimento, ex parte etiam anteceden-
tis influxiuo designo, videtis cert. 4. iam vero sic da-
ta vnione hyposthatica dependentem à negatione pec-
cati expressiores cogitationes, quæ posterioris natura da-
rentur, antecedentem potestatem peccandi, quæ ante
supponebatur, lædere haud quaquam possent: & sanè
supposito quod vnio hyposthatica independentem à nega-
tione peccati daretur inutiliter ad libertatē ad pec-
candum aboleandam expressiores cogitationes aduocan-
tur ex eo enim præcisè, quod vnio, quæ cum peccato est
saltem formaliter impossibilis, independentem ab vtu
libertatis ad peccandum, vel non peccandum donetur,
ipsamque præueniat, libertatem ad peccandum ex parte
antecedentis impedit, ut cert. 1. n. 1. docebamus.

6 Gaspard. Hurt. d. 10. diff. 7. antecedentem hu-
manitatis vnite impeccabilitatem in eo constituit, quod
Deitas quam humanitati vnio affert, forma sanctificans
sit, & fortior peccato, quare & à peccato insuperabilis.
Rident solut. Complut. Recent. & tandem dum suum
fortasse nostrum impeccabilitatis huius antecedentis
modum suo modo explicat in hanc solutionem inci-
dunt, quam riterunt in vtrisque impugnat: quia in ge-
nere formalis impossibilitatis æqua est impossibili-
tatem repugnantia, nec maior nobilioris formæ, quam
oppositæ ignobilioris: ut patet in habitu, & eius priua-
tione, quæ quo nobilior est, habitus est ignobilior. Ratio
est: quia quo gradu forma pugnat, estque impossi-

R. P. Christoph. de Ortega de De incarnatione.

bilis cum opposita, & hæc pugnat, estque impossi-
bilis cum ipsa: Fateor vniam formam maiorem habere
exigentiam perdurandi, quam aliam, ut contr. de alterat.
d. apud nos data, ab aliis prius cussa de resist. & impug-
naturali euincemus. Sed maior hæc exigentiæ fortitu-
do posset ad inamissibilitatem vnionis per peccatum in
sequenti instanti inferuire de quo q. 3. ast ad impediend-
dam libertatem potentia in actu primo ad peccandum,
pro instanti in quo est, de quo nunc nihil inferuit: cum
non sit exigentia Durandi pro instanti, in quo est, atque
in super formalis oppositio tota cum peccato non sit in
actu primo, antequam existat peccatum, nisi independen-
ter detur à negatione libera peccati, ut patet in gra-
tia habituali, quæ, & impossibilitatem habet, & per-
durandi exigentiam, & tamen nisi detur independentem
ab vtu libertatis ad peccandum non impedit libertatem
in actu primo ad peccatum. Sin autem maior illa fortitu-
do sit in actu primo potentia ad peccandum explici-
tetur quid sit. Nā maior fortitudo vnionis ex parte po-
tentia ad non peccandum insuperabilis à peccato idem
est, quod impeccabilitas antecedens, cuius rationem in-
quirimus. Denique si maior illa fortitudo ex parte po-
tentia sit exactiua, poterit Deus non annuere, imo, etsi
sit actiua, & influxiua etiam, poterit dari vnio à Deo de-
pendentem à libera negatione peccati, ut dicebamus n.
5. nuncq; potentiam liberam ad peccandum, cuius vltim
natura sequitur, retrogradè impedire non poterit, nisi
sibi ipsi contradictoriè natura præcedat.

CERTAMEN III.

Rationes alias Doctorem conuollo.

1 Recentes Complutenfes ex Monacho nostro
annis pluribus hac ratione antecedentem huma-
nitatis impeccabilitatem, atque exigentiam naturalem
ut detur independentem à negatione peccati: sicque po-
tentiam in actu primo ad peccandum impediatur expli-
carunt, quia vnio personalis loco, & signo propria do-
nanda est ad complementum naturæ, propria vero
personalitas, & quæcumque naturam complet dari
petunt independentem ab omni vtu libertatis, nec so-
lum à negatione peccati. Confirmarique acurè posset
quia vnio personalis præcisè solum affert personalita-
tem, quæ formalis sanctitas humanitatis non est: quare
neque ex oppositione formali cum peccato eius nega-
tio expectanda natura sua est, ut donetur, sicut ad dona-
tionem gratiæ expectatur. Verum natura complementa
sua exigit, non autem exigit quod sine alterius adiu-
uantis interuentu donetur, heque contra eius exigen-
tiam sit si statim in primo suæ durationis instanti ob
merita suorum operum, & obseruantiam præcepti,
ac proinde negationem peccati donetur, sed solum si
non donetur complementum quod exigit. Contra se-
cundo: quia licet naturaliter dari sine intermediis vli-
lis complementum personale peccati, non tollitur, quo-
minus Deus dependentem ab vtu libertatis dare absolu-
tè possit, si velit: quare potentia absoluta poterit præ-
ueniri à libera negatione peccati vnio hyposthatica, at-
que cum antecedenti impeccabilitate consistere. Tertio:
vnio, qua suppositalis formaliter, & præcisè nihil affert
peccato repugnans adhuc formaliter, & ut pro ad-
uersariis dicebam: solum ergo pugnat ratione Deitatis
identificatæ cum personalitate verbi, quam formaliter
affert: illa enim affertur sanctitas infinita humanitati,
quæ pugnat formaliter impossibilitatem cum peccato:
atque ratione huius potius petit dari vnio depen-
dentem à negatione peccati impossibilis sicut
quævis alia forma sanctificans: ergo licet perso-
nalitas propria petatur à natura independentem
à negatione peccati, non autem aliena diuina.
Quarto: pone humanitatem peccasse in instan-
ti primo suæ existentia, assumptamque fuisse in
secundo, tunc nequit non assumi ad vnionem de-
pendentem

Qqq 2

pendenter à destructione, ac negatione peccati ante acti, idque natura sua. Demum tota hæc doctrina supponit personalitatem creatam distinctam quid esse à natura indiuidua totali, cuius oppositum ostendimus d. proœmiali.

2 Herize. 1. p. d. 24. c. 3. n. 40. Granad. tract. 3. de incarnatione. d. 3. lect. 4. n. 25. Lugo supra lect. 3. n. 3. aiunt, vi vnionis teneri Deum ad decernendum suspensionem concursus ad actum Christo prohibitum, & concursum ad præceptum quorum altero præcepta operatio ex parte antecedentis non poterit non esse, altero prohibita esse nequibit. Sed in primis: cur Deus vi vnionis ad sic decernendum teneatur, explicare, assignare vè deberet hæc opinio. Secundo, vel ita vnio ea decreta exigit à Deo sicut causæ naturales concursum, & similia: & tunc sicut sine indecentia non semper causis naturalibus annuit, ita huic exigentiæ poterit non annuere, vel est exigentiæ cui nequeat non annuere Deus sine indecentia, & hoc erit ostendendum ab his Doctoribus. Deinde quomodocumque exigitur poterit Deus expectata negatione peccati pro hoc instanti decernere vnionem pro posteriori naturæ, quo in casu peccatum in hoc instanti pro priori naturæ possibile fuit, ac proinde humanitas in instanti vnionis est peccabilis antecedenter, vt sæpè dixi. Quarto licet posito decreto non concurrendi ad prohibitum sit commissio antecedenter impossibilis humanitati, aut omissione actus vitalis, v. g. acceptationis mortis posito decreto concurrendi erit possibilis antecedenter voluntati humanæ: cum hæc sit essentialis principium quo non concurrente ponetur omissione nisi aliud decretum absolutum prædeterminans voluntatem Christi ad eam acceptationem addatur.

3 Bernal. citatus lect. 1. §. 3. à n. 17. supposita vulgari repugnantia, ipsi tamen non probata, contrarietatis peccati cum gratia docet, fore vt Deus speciali concursu influeret in peccatum, si humanitas peccaret ac proinde, & ipse peccaret; quod quia fieri proflus repugnat ex parte antecedentis, & humanitatem vnitam peccare ex parte antecedentis repugnat. Probat specialem Dei concursum in peccatum: quia in præsentia contrarij contrarium quoduis fortiori Dei concursu eget, vt conferuetur, quam sit concursus naturalis; Lugo vero d. 26. lect. 1. à n. 11. qui primus in hunc modum incidit, contendit contrarium alterum tantum, quod alio supposito pro priori naturæ in subiecto denuò inducitur robustiori Dei concursu egere. Sed certè vterque ex minus penetrata natura, & essentia pugna, & resistentiæ contrariorum discurret, sicut & reliqui, qui ante nostram ea de re disputationem in similibus discurrerunt, vt paterebit; cum post hoc opus nostram Deo dante philosophiam ediderimus. errat itaque vterque in assignando, siue vni, siue vtrique contrariis Dei concursu fortiori ad conseruationem illius in præsentia alterius: neque enim maiori opus tunc est, quam in contrarij absentia, sed minus debito. Secundo: cum Deus peccati author non sit, concursus, etsi maior necessarius foret, non ab illo, sed à voluntate esset, licet autem ad physicum amplius concurreret, si id esset ad exigentiæ, siue vt non desset determinationi pertinacis voluntatis, non magis peccati author foret quam concursu generali. Tertio si peccatum supponeretur prius natura in solam vnionem edendam in eodem instanti fortius incumberet Deus. Quarto in peccato omissionis cuius est efficacissima causa negatio concursus voluntatis creatæ, nihil concursus adhibendum Deo esset, sed solum ad vnionis conseruationem. Quinto si decerneret dare vnionem dependenter à negatione libera peccati præcessisset peccabilitas antecedens, & peccati negatio ad vnionem quare opus non esset maiori ad vnionem, quæ sola foret concursu Dei, nedum ad peccatum, quod esse pro illo instanti non poterat. Sexto demum errauit vterque impeccabilis antecedentis intelligentia existimans esse potestatem coniungendi gratiam vnionis, & peccatum, seu peccatum, & eius contrarium, vel contradictorium: ad quod opus sit maiori concursu Dei in peccati existentiam. Non est autem potestas ad vtrumque si-

mul, sed ad vtrumlibet vnum scilicet, vel alterum, quæ esse ex parte antecedentis ad peccatum potest in instanti, quo est vnio contraria, non secus & quæ pro instanti quo est gratia habitualis quæ Bernal. obicit se ipsis languescunt, & nutant.

4 Capreolus, & Palud. quod sequitur Suar. d. 24. lect. 2. Monæus etiam supra; Granad. tract. 10. d. 2. à n. 11. Becan. supra Vvadingo d. 8. dub. 1. §. 2. n. 16. Bernal. cit. lect. 1. §. 3. qui vniam hac in re, & præcipuam rationem censet, aiunt: verbi personam iure vnionis teneri ad regimen humanitatis vnitæ, vt ipsi humanitatis peccata imputanda sint non secus atque filij, & vxoris peccata, quæ eis permiserint Patri, & marito imputabuntur. Similiter appetitui rationali, nisi motus sensitiui inordinati: quia hic pars inferior subiecta illius est in quantum possit cohibeat. Sed iniquum Recentiores Complutenses, si periculum ab sit cohibere appetitus rationalis hic non tenetur eos cohibere in probabilis opinione: ergo cum ab sit periculum verbo consentiendi in peccata humanitatis non tenentur ea cohibere. Sed contra: quia ideo non tenetur appetitus rationalis in eo casu, quia sensitiui non habet libertatem; quare nec sunt ij motus peccati, quæ ipsi imputentur: aut in humanitate libertas adesset: quare & peccatum, quod verbo imputaretur. Vafq. & Recentiores Complutenses acriter in hanc inuehuntur sententiam, & merito in Soarij principis. Nam obligatio hæc regiminis solum est obligatio non permitendi peccata, seu dandi auxilia congrua, & quæ non habeat connexionem nisi mediatam ratione auxiliorum quæ consequens solum est in Soarij sententia, ac proinde, quæ non tollit libertatem ad peccandum Confirmatur quia in Soarij sententia efficax præfinitio regulata per scientiam mediam non tollit ad actum libertatem, quia non connectitur cum illo nisi ratione auxiliorum. Tandem, si detur vnio hypostatica à Deo dependenter à negatione libera peccati, obligatio inde orta in verbo sequeretur natura vsum libertatis erga peccatum: quare eam in actu primo non impediret.

5 Denique sic olim discurrebam, vt quia sanctitas humanitati pro vnionem à Deitate communicata substantialis est, totiusque gratiæ habitualis aliis principium, & radix cum nobis, tum humanitati Christi, cui eam etiam determinatè exigit, quare posita vnione ponitur in humanitate principium determinatum gratiæ, quæ contrariè, vel contradictoriè oppositum est extremum peccato. Cum autem ad libertatem supponi debeat: ex parte actus primi potentia liberæ privatio cuiusvis principij determinati alterius extremi ex his ad quæ potentia de se indifferens est, vt libertas in actu primo, seu potestas ad vtrumlibet feruetur, sit planè, vt libertas in actu primo ad peccandum, vel non peccandum in humanitate vnita Deitati nequeat consistere: quare neque peccabilitas antecedens pro instanti vnionis in quouis signo consideratæ, potentia. Miror Granados, & alios, qui locuerunt humanitatem vnitam in actu etiam primo, incapacem erroris esse, quia, vt vnita exigit perfectam scientiæ humanitati, quæ errori ipsius circa obiecta illa repugnat in hanc sententiam non incurrisse. Pro ea porro stare videntur testimonia Patrum, quæ Christi impeccabilitatem exemplis ferri, & carbonis igniti explicant, dicentis Christi humanitatem non aliter ignitam Deitate esse, ac proinde impeccabilem, ea testimonia cert. seq. expendam. Sed enim cogitatio hæc à nobilitate frigidens nobis ipsis displicet: quia à Deo expectari potest libera peccati negatio in hoc instanti, vt humanitas vnitatur, atque vnio, & gratia habitualis illi dependenter à peccati negatione, & vfu libertatis ad peccandum, sine vlla violentia, & miraculo, sed potentia ordinaria, quo casu vnio libertatem in actu primo humanitatis ad peccandum non impedit, eritque absolute humanitas pro instanti, in quo vnio adesset, antecedenter peccabilis: Quod si potentia absoluta fieri solum posse contendas, vt vnio detur dependenter à negatione peccati: saltem vniam humanitatem vnitam esse posse potentia absoluta, vt esset antecedenter peccabilis.

peccabilis absolute, quod est absurdum, minusque humanitatem Christi decens, Patribusque assonum.

CERTAMEN IV.

Propria, solidioresque meditationes pro antecedenti humanitatis Christi impeccabilitate.

1 **T**antum doctorum exemplo accensus, quorum casus, ut non sequentium ignorantia gloriam faciant, certe executionem præterunt, aliam ad hanc rem Patrum vestigiis impressam, licet vetustate, an præcedentium incuria, emortuam viam aggrediar. Est autem huiusmodi discursus. Humanitas Christi sanctificatur Deitatis sanctitate, seu sanctitate, quæ Deitas est, & vnionis hypothætice: atqui sanctitati Deitatis, seu quæ Deitas est, repugnat antecedenter, nec solum consequenter, peccatum: ergo humanitati sanctæ per Deitatem repugnat antecedenter, nec solum consequenter peccatum. Minor est certa. Nam Deus ita è conceptu sanctitatis suæ sanctus est, vt ex illo necessario, & infallibiliter sit in omni signo, etiam ante vsum libertatis determinatus ad bonum quoad speciem, impositque admittendi peccatum: quare cuiusque sanctitas diuina secundum se communicatur idem præstabit. Hanc rationem tradunt Patres plures ex recitatis. q. 1. atque ex datis hac q. 2. ferè omnes. Recole illud Dionys. Alex. *Nemo est quin peccare possit nisi Christus: sicut Pater Christi, & Spiritus sanctus. Idem inde eoque modo, sicut pater, & Spiritus impeccabiles sunt ita Christi humanitas, & homo Christus eodem modo recitatus, Cyril. ibidem aiebat non posse humanitati vnice obici impeccabilitatem ad peccandum nisi inferatur Deitatem, de hisse, fuisseque in humanitatem conuersam atque Epiphanius Anchorato longè post medium, si *superne*, quæ Deus, *imperfectus est & infra*, quæ homo, *imperfectus est: si superne perfectus est, & infra perfectus est. Quia non aliam, neque alio modo (si diuersitatem habendi per vnionem, ac non per identitatem, secludas) perfectionem, & sanctitatem peccato cuius repugnantem habet humanitas vnica Deo, quam Deus ipse. Cum ergo sanctitas substantialis Dei, quæ Deitas est, atque eminentialis duplicem oppositionem habeat cum peccato, & formalem, & antecedentem, siue in actu primo, & secundo humanitas, quæ Deitate in se accepta sanctificatur vtramque oppositionem habebit, eritque non solum consequenter, sed & antecedenter impeccabilis.**

2 Rem totam illustri exemplo ob oculos posuit nobis Origen. 2. Periar. c. 6. post med. dicens. *ferrum natura sua est capax caloris, & frigiditatis: si tamen semper intra fornacem ignis detineatur dici poterit incapax frigoris. Hoc ergo modo ita anima, quæ quasi ferrum in igne, sic semper in Deo posita est, omne quod agit &c. Deus est. Paucis que inter allatis. Ad omnes denique sanctos calor aliquis verbi Dei putandus est peruenisse: in hac autem anima ipse ignis diuinitus substantialiter reuicuisse putandus est. quid illustris? Hæc fortasse in eandem sententiam verba Nazæ in orat. 5. 1. Nazianzeni quemadmodum si totus aer igneus esset, vel potius ignis esset, & granum quoddam ferreum in eum coniceretur, necesse profecto esset hoc quoque eadem qualitate affici, quæ id, quod excedit, & superius est, & ita quidem, vt meo iudicio, nihil aliud, quam ignis esse videretur; tamen si essentia ratio integra ipsi, & in columbis esset: eodem modo humana natura diuine copulata vsque adeo superata est, vt hominis natura, nec manere quidem videretur, tamen si aliqui proprietatem suam retineret. Cuius sententia ea vis est. Ferrum natura sua frigidum, ignitum tamen, grandique igne circumdatum nequit frigeri ex parte antecedentis nisi à validiori contrario: atqui humanitas sanctitate Deitatis ignita est, tota, eaque sanctitas infinita est, & insuperabilis: ergo nequiuit adhuc ex parte antecedentis frige-*

feri peccato. Hæc ratio eadem est licet exemplo explicata, cum data num. 1. in hanc cogitationem testimonium hinc ductus incidit in Iesumortano secessu astate anni. 1632. dum phylolophis præficerem: quam, cum ibi scholasticis Theologicis nonnullis Complutensium Recentiorum discipulis familiaribus me hac super re consulentibus impertitus tunc essem Recentiores tribus post annis eandem, eisdemque, & rationis, & authoritatis momentis è cathedra dictarunt. Forte casu in eam inciderunt licet eatenus alium Monæi modum defendissent: quia vero illi nobis Theologia lectura, & ingenio præbant testium oculatorem, qui eam anno, & astate illa in meis schedulis legerant, Symphas recepi, & adseruau: vt dum meam postea dicerem iactantia suspicionem omnem propularem.

3 **O**ppones licet posita vnione ante vsum libertatis in hoc instanti ad peccandum reddatur humanitas antecedenter impeccabilis: at potest poni, darique à Deo dependenter à negatione peccati, vt sæpe diximus, dum modos aliorum impugnarem, tuncque pro hoc instanti non impedit libertatem in actu primo ad peccandum: ergo posita vnione potest absolute humanitas esse peccabilis antecedenter pro hoc instanti, quo est vnita. Recentiores Complutenses minus sententiam hanc nostram penetrantes rotum admittunt, atque à Patrum sententia deficiunt: quia putant certum posse vnionem dari à Deo dependenter à negatione peccati pro eodem instanti, quo datur. Aiuntque tunc solum esse humanitatem Christi impeccabilem antecedenter pro instantibus sequentibus, quæ non satis coherent, vt videbimus. q. 3. de inamissibilitate vnionis per peccatum disputantes. Nos ergo negamus vnionem posse dari dependenter à negatione peccati pro eo instanti, quo datur. Ratio petenda est ex differentia duplicis impedimenti potentia liberæ in actu primo iuxta Anselmum de concordia præscientia, & prædeterminationis: scilicet impediens impeditiue, & impediens actiue, seu influxiue, quæ impediunt actiue, seu influxiue solum impediunt determinando actiue potentiam ad alterum extremum, exigendoque à Deo concursum ad illud, quod non impedit, quominus ante illud prioritate naturæ expectet Deus, vt ponatur extremum illud, atque exercetur potentia liberæ. Impedimentum impediens solum impeditiue non impedit determinando actiue, seu influxiue potentiam liberam in actu primo, sed sola sui assistentia potentia liberæ: quare implicat assistere ac non impedire eius libertatem in actu primo in illo instanti, in quo ei adest: vnde implicat esse libertatem pro vilo signo respectu eius, ad quod impedit, darique dependenter ab vtu libertatis illius. Sanctitas autem substantialis diuina, & Deitatis est ex hoc genere impedimentorum respectu peccati, ad quod potentiam in Deo non impediunt actiuitate, aut exigentia, sed assistentia sola identitatis, atque in humanitate assistentia sui ad illam per vnionem: quare implicat nunc esse, & non impedire: ac proinde, & dari dependenter à negatione peccati, & post vsum libertatis humanitatis in negatione ipsius.

4 **O**ppones: si humanitas præxisteret duratione ad sui vnionem ad verbum peccaretque in priori illa duratione, atque in posteriori assumeretur, tunc quidem donaretur dependenter à negatione peccati habitualis ante actiue vsum libertatis in eius ablatione sequeretur: ergo potest dari libertas in hoc instanti vnionis erga peccatum, siue ad conseruandum, vel non conseruandum peccatum. Respondeo conclusionem hac obiectione non tangi, quæ est de impossibilitate antecedenti ad peccandum: humanitatis, quæ ante peccatum assumpta à verbo fuit in casu vero, quo peccasset non retractatio peccati, quæ esset ex parte humanitatis destructio, & ablatio peccati peccatum non esset, nisi in aliqua circumstantia: vbi autem peccatum denuo foret vnio dependenter à retractatione dari minime posset pro eo instanti ob rationem datam, si autem vnio sit circumstantia obligans humanitatem ad retractationem, non erit obligatio ad liberam retractationem,

sed ad necessariam: cum supponi debeat pro priori naturæ ad obligationem vniõ ad qua oritur, quare, & ad non peccandum, seu retractandum cogit. Quomodo vniõ cum peccato habituali pugnet dicendum est. q. 4. si autem pugnet contradictorie certum est non posse dari dependentem à negatione peccati habitualis: cum priuatio non nisi per habitum cellat, neque ablata intelligi possit nisi eius positione. Sed hæc omnia, nisi q. 4. citata, explicari prorsus nequeunt: satis nunc sit vbi peccatum nouum foret non retractari peccatum transactum humanitatis antecedenter, sed ab vniõne ad retractationem necessitari: vbi autem non foret, licet libera maneret; ac proinde posset dari vniõne dependentem ab vfu libertatis circa retractationem, non autem ad peccandum, & non peccandum pro hoc instanti, in quo est vniõ id quod secus habet in opinione Monczi, quem simili argumento impugnabamus cert. 3. n. 1. in qua licet adfit obligatio retractandi tenet.

5 Secunda nostra impeccabilitatis antecedentis humanitatis Christi ratio est quam ex Capreolo, Palud. Soar. & aliis referabamus, alius tamen fundata in nostris principiis in eo enim nihil, quæ contra hosce dedimus, præstant. Etenim obligatio verbi impediendi peccata humanitatis vniõne non connectitur cum negatione peccati humanitatis ratione auxiliorum tantum, & consequenter, sed se ipsa connectitur, vel potius connectit verbi impeccabilitatem cum negatione peccati humanitatis, & impotentia eius antecedenti ad peccandum: ne verbo impotentur si peccet, aut antecedenter, & in actu primo peccare verbum possit, si humanitas antecedenter adhuc peccare queat vnde extrinsecus obligatione, & impeccabilitate verbi vniõne humanitas Christi antecedenter impeditam habet libertatem ad peccandum, licet non nisi auxiliis datis quæ de se libertatem in actu primo non impediunt præcepta exequatur. Non secus æque præfinitione consensus voluntas auxiliis ad illum vel eius oppositum instructa antecedenter extrinsecè libera non est, vt latius controu. 2. de Incarnat. & controu. de voluntate, fufius adhuc ostendo.

6 Eum antecedentis impeccabilitatis modum ita explicatum dederunt nobis Athanas. & Cyril. recitati. q. 1. cert. 1. & luculentius Damascen. lib. *Quod ad imag. Dei facti sumus*, dicens, *non personam, sed humanitatem à verbo assumptam esse, ne natura humane voluntas que nature tribuitur, volitione, que hypostasis attingit (non physice vt ostendimus, sed moraliter, imputatiue) à diuine voluntatis prescripto discederet, sed ei spontè paret in omnibus. Vbi notanter spontè, non autem liberè dixit. Maiori vt reor emphasi Athanas. vbi proximè ait: ipse enim Deus in se habens (humanitatem) natura humane vniuersa sustinuit non diuisa ad malitiam. Nempè à se Deo non diuisa ad malitiam, quem peccata humanitatis non ex propria, sed ex Dei vniõne personam operantis non tangere minimè possent. Nec refert quod ex Durando opponit Vasq. actiones nimirum impediendi peccata humanitatis commisesse esse Trinitati: quare obligationem ea vitandi verbi solius esse non posse, quasi actio, & obligatio impediendi idem sint; ac proinde nequeat esse obligatio vniõne personæ, & actio impediendi trium quia actiones ad extra indiuisas habent. Secundo, vt diximus verbum vniõnem se ipso non actione aliqua peccata humanitatis in actu primo impedit, quare in suppositione falsa peccat obiectio.*

7 Quod si adhuc videatur argumentum nostrum contra alios persistere posseque absolute dari impedimenta hæc nostra siue purè sui assistentia impediens, siue imputabilitatis verbo post vsum libertatis ad peccandum ostendam breui vniõnem hypostaticam quæ secum vtrumque impedimentum deuoluit ita dari in nostris principiis nusquam posse. Cum enim iuxta dicta d. proem. q. 2. cert. 5. existentia humanitatis non sit nisi dependenter ab vniõne ad verbum simul tempore necessario habenda, neque aliter dari poterit, vt hypostaticè Deo vniõnetur propriamque hypostaticam

amigeret: cumque ex alia parte existentia humanitatis pro priori naturæ ad peccatum sicuti & ad quamvis aliam eius operationem requiratur, sit planè pro priori naturæ ad peccatum esse in humanitate determinationem ad vniõnem hypostaticam, quæ omnium sententia, formaliter cum peccato repugnat: iam vero cum determinatione ad vnum ex extremis repugnantibus nequit esse potentia ad alterum (esset enim potentia ad coniungendum duplex contradictorium (neque indifferentia ad vtrumlibet, quæ contradicit determinationi antecedenti, & in actu primo ad alterum: quare in ipsa humanitatis existentia in actu primo ante omnem vsum libertatis circa peccatum, vel potius in decreto de existentia humanitatis dependenter ab vniõne ad verbum, quod ante ipsam existentiam naturæ præcedit est impotentia humanitatis ad peccandum, & determinatio ad vniõnem hypostaticam, ad non peccandum: atque adeo vniõne hypostatica dependenter ab vniõne libertatis ad peccandum dari minimè potest.

8 Sed adhuc contra vtramque hanc nostram rationem videtur argumentum, quo reliquos verabamus, persistere. Si enim detur vniõne humanitati post vsum libertatis eius ad peccandum: quomodo eam libertatem, impedit, siue vniõnis assistentia in instanti eodem, siue inde orta obligatio verbi, & imputabilitas peccati humanitatis verbo vniõne? Cum eam pro priori naturæ exercitã supponat? Confirmatur ex nostra doctrina: quia eleuatio operum humanitatis vniõne per vniõnis assistentiam informatiuam humanitati operanti fit, & tamen si post vsum operum humanitatis, atque in eorum pro priori naturæ elicitorum præmium dari contingeret ea natura eleuaret, aut dignificaret: Ergo licet vniõne hypostatica, & imputabilitas peccatorum humanitatis verbo vniõne, si forent, quæ inde confugit, impediatur, antecedenter potentiam humanitatis vniõne ad peccandum per solam sui assistentiam informatiuam humanitatis eidem; non impediatur si post vsum libertatis humanitatis ad peccandum, ac dependenter à negatione peccati, in instanti eodem donarentur.

9 Nihilominus duplex ille noster modus impeccabilitatis antecedentis humanitatis Christi, etiam de potentia absoluta etiam in nostris principiis persistit, licet in aliis stare minimè possit. Nequit enim in principiis nostris hypostatica vniõne humanitatis ab vniõne libertatis eiusdem ad peccandum vllatenus præueniri siquidem humanitatis existentia, sine qua nulla eius potestas ad operandum esse potest, nequit ab vniõne libertatis ad peccandum (quam, vel constituit, vel præsupponit) dependere. Cum autem in nostris principiis humanitatis existentia decreta à Deo fuerit dependenter ab vniõne hypostatica necessario, & infallibiliter videtur illius pro eo instanti, & duratione qua humanitas existeret apponenda; quare, & ex priori naturæ ad vniõnem libertatis sit vniõne infallibiliter futura: atque ex alia parte vniõne hypostatica omnium ferè sententia cum peccato saltem formaliter pugnet, sit planè, vt nequeat in humanitate esse potestas ad peccandum, alioqui esset simul potestas indifferens ad extrema opposita cum determinatione ineuitabili ad vnum ex illis: quod ipsam est potestatem chimericam ad coniungenda duo contradictoria fieri. Illud autem principium nostrum de existentia humanitatis Christi decreta dependenter ab vniõne hypostatica pro eodem instanti necessitate futura monstratum abunde à nobis d. proem. de Trinit. q. 2. cert. 5. n. 4. & 5. atque in his sæpe repetitum.